

FREYA SAMPSON

Kuňovna mého srdce

motto

Knihovna mého srdce

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Freya Sampson

Knihovna mého srdce – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

FREYA SAMPSON

*Kuňovna
mého srdce*

Praha 2022

Přeložila Klára Krasula

Copyright © 2021 Freya Kocen
Translation © Klára Krasula, 2022
Cover illustrations © Depositphotos

ISBN tištěné verze 978-80-267-2226-7
ISBN e-knihy 978-80-267-2248-9 (1. zveřejnění, 2022) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-267-2248-6 (1. zveřejnění, 2022) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-267-2247-2 (1. zveřejnění, 2022) (ePDF)

1

Nevěřili byste, kolik toho o člověku prozradí knihy, které si půjčuje v knihovně.

Když měla June v práci chvíli volna, ráda hrála takovou hru. Vybrala si mezi přítomnými hlavního hrdinu a na základě jeho knižního výběru si vystavěla celý jeho životní příběh. Dnes padl výběr na ženu středního věku, která si k jejímu pultu nesla dvě knihy od Danielle Steelové a také průvodce po Islandu. Po krátkém vyhodnocení June usoudila, že žena žije v nespokojeném manželství, dost možná ji manžel bije. Proto se rozhodla utéct do Reykjavíku, kde se zamiluje do zarostlého starousedlíka. A právě ve chvíli, kdy má pocit, že se na ni opět usmálo štěstí, ji vystopuje žárlivý manžel a...

„To teda byla slátanina.“

June byla náhle vytržena ze snění paní Bransworthovou, která jí těsně před obličejem mávala Ishigurovým *Soumrakem dne*.

„Hrozná blbost. Panstvo a služebnictvo? Spíš kapitalistická propaganda. Sama bych to napsala líp.“

Paní Bransworthová chodila do knihovny několikrát týdně. Za jakéhokoliv počasí na sobě měla starý kožešinový kabát a bezprsté rukavice. Knihy si vybírala naprosto náhod-

ně – jednou sáhla po instalatérském manuálu, podruhé jí padlo do oka dílo autora oceněného Nobelovou cenou. Co-koliv si však odnesla ve staré plátěné tašce domů, se setkalo se stejným negativním hodnocením.

„Přemyslím o tom, že na protest vrátím svoji průkazku.“

„To mě mrzí, paní Bransworthová. Co kdybyste si dneska jako první vybrala z nové várky knih?“

„Stejně budou všechny stát za starou bačkoru,“ řekla na to paní Bransworthová, odpochovala k sekci sportovní literatury a zanechala za sebou pach vlhké kožešiny.

June naložila opotřebovaný vozík a se skřípěním ho tlačila po místnosti, kde u jednotlivých regálů zasouvala na svá místa vrácené knihy. Knihovna městečka Chalcot se nacházela v budově, která dříve sloužila jako obecná škola. Stavbou z červených cihel musel dozajista profukovat průvan už při jejím dokončení v sedmdesátých letech předminulého století. O osmdesát let později sem byla přemístěna knihovna. Na budově to ale nic nezměnilo. Starou břidlicovou střechou při trochu silnějším dešti zatékalo, dřevěná podlaha vrzala při každém kroku a rodinka nezničitelných myši se snažila prokousat se bednami s archivními dokumenty skladovanými na půdě. Městská rada schválila úpravu interiéru naposledy někdy v devadesátých letech. Spočívala v instalaci stropních zářivek a zelených koberců. June si ráda představovala, jak to tady asi vypadalo v časech, kdy místo regálů stály v řadách vyrovnané lavice a za nimi se ušmudlané děti učily psát na břidlicové tabulky. Scéna jako z *Jany Eyrové*.

Když June dotlačila vozík do přední části místnosti, všimla si, jak k ní rázným krokem míří její nadřízená a z kabelky jí vyčuhuje výtisk *Paní Dallowayové*.

„Musím s tebou hned mluvit. V kanceláři.“

Marjorie Spencerová pracovala v knihovně jako ředitelka, alespoň tak to bylo napsáno na jmenovce, kterou si každé ráno s pýchou připínala na blůzku jako nějaké vyznamenání. Tvrdila, že nikdy nečetla nic jiného než intelektuální romány, June však z vlastních zdrojů věděla, že například zápujčku *Padesáti odstínů šedi* si prodlužovala minimálně třikrát.

June ji následovala do kanceláře, což byl ve skutečnosti sklad spojený se zázemím pro zaměstnance, kam Marjorie před lety nacpala psací stůl a na dveře pověsila tabulku se svým jménem. Nic dalšího kromě stolu už se sem nevešlo, a tak se June posadila na hromádku balíků papíru do tiskárny.

„Tahle informace zůstane jen mezi námi, ale právě jsem mluvila s městskou radou,“ řekla Marjorie a nervózně přitom potahovala šňůrou perel, které jí visely na krku. „Chtějí, abych se v pondělí zúčastnila nějakého neodkladného setkání.“ Na chvíli zmlkla, aby zkontrolovala, jaký dojem tato informace v June vyvolala.

„Budeš to tady muset zvládnout úplně sama.“

„To nebude problém.“

„Takhle narychlo nemůžeme zrušit ranní program pro děti, budeš to muset vzít za mě.“

June najednou ucítila tlukot srdce až v krku. „Vlastně jsem si vzpomněla, že Alan má...“

„Nemá. Bude jedině dobře, když si to vyzkoušíš. Až půjdu po Vánocích do důchodu, moje nástupkyně to po tobě stejně bude vyžadovat.“

June se z té myšlenky udělalo nevolno. „Marjorie, přece víte, že já nemůžu...“

„Proboha, June, jde o program pro děti, ne o večerní zprávy.“

June ještě otevřela ústa ve snaze něco namítnout, Marjorie už se ale otočila ke svému počítači a dala jí tak najevo, že rozhovor je u konce.

June opustila provizorní kancelář a celou cestu zpět ke svému stolu se snažila ignorovat bušení ve spáncích. Velké nástěnné hodiny ukazovaly jen pár minut před pátou hodinou, a tak se raději pustila do činností spojených se zavíračkou knihovny. Zatímco přerovnávala rozházené noviny a časopisy, představovala si dychtivé tváře dětí a rodičů pravidelně docházejících na ranní program, jak na ní visí pohledem a čekají, až promluví. June se při té představě otřepala znechucením a přitom upustila na zem štos časopisů.

„Nepotřebuješ pomoci, drahoušku?“ Stanley Phelps seděl ve svém oblíbeném křesle a překvapeně ji pozoroval.

„Děkuju, zvládnou to sama,“ řekla, zatímco rovnala pokrčené stránky. „Stejně už je pět a zavíráme.“

„Mohl bych tě ještě poprosit o pomoc? Opak setkání na sedm, první je I.“

June se na chvíli zamyslela. „Izolace?“

„Výborně!“

Stanley Phelps miloval historickou fikci z druhé světové války a do knihovny chodil téměř každý den od doby, kdy zde June začala před deseti lety pracovat. Nosil tvídové sako a mluvil jako postava z románů P. G. Wodehouse. June si ho často představovala, jak v saténovém pyžamu snídá slanečky. Křížovka místních novin byla jeho každodenním rituálem.

„Než půjdu, rád bych ti něco dal.“

Stanley sáhl do ohmatané kožené tašky a vytáhl povadlou kytičku svázanou obyčejným provázkem. „Všechno nejlepší k narozeninám, June.“

„Stanley, to jste nemusel,“ řekla June a cítila, jak se červená. Nikdy nikomu v knihovně neprozradila nic ze svého osobního života, Stanleymu se ale před několika lety nějak podařilo zjistit den jejího narození. Od té doby nevynechal jedinou příležitost jí popřát.

„Nějaké zvláštní plány na dnešní večer?“ zeptal se.

„Jen posezení s přáteli, nic víc.“

„Tak si to pěkně užijte. Zasloužíš si pořádnou oslavu.“

„Děkuju,“ řekla June a hleděla přitom na květiny ve svých dlaních, aby se mu nemusela podívat do tváře.

Přesně v pět třicet vyšla June před knihovnu, zamkla za sebou těžké dveře a teplým letním večerem se vydala dolů po hlavní ulici. Minula místní obchod s potravinami, hospodu s britskou vlajkou nad vchodem i malou pekárnu, kam kdysi společně s mámou chodívaly každou sobotu na koblihy s marmeládou. Před budovou pošty potkala několik pravidelných návštěvníků knihovny, mlčky jim kývla na pozdrav a pomalu scházela dolů kolem parku. Za rychlým občerstvením U Zlatého draka zatočila doleva a už jen pár kroků ji dělilo od Willowmead, skupinky dvojdomků s malými zahrádkami a popelnicemi blokujícími příjezdovou cestu. V jednom takovém domě ze šedesátých let June strávila celý svůj život. Tedy veškerý čas od té doby, kdy se sem s matkou jako čtyřletá přistěhovala. Do těch zelených dveří a oken s vybledlými červenými závěsy.

„Jsem doma!“

June ze sebe shodila kabát, boty odložila do botníku, aby je měla po ruce, až půjde v pondělí zase do práce, a vešla do tmavé chodby. Při chůzi narovнала zarámovanou fotografii na stěně a zamračila se na kudrnatou puberťačku s rovnátky, která na ni z rámečku hleděla. Rovnátek se našťestí už zbavila, nepoddajné hnědé kudrny jí však zůstaly. Teď je každé ráno zkrotila do malého drdůlku. June prošla obývacím pokojem a zastavila se u polic s knihami, které zabíraly celou levou stěnu. Adichieová, C., Alcottová, L. M., Angelou, M. Prstem přejížděla po hřbetech knih, až našla tu, kterou hledala. S ní pak přešla do kuchyně, kde do mikrovlnky vložila lasagne pro jednoho a nalila si sklenici vína.

V bytě bylo naprosté ticho, jen od sousedů do místnosti slabě pronikal zvuk televize. June se probírala dnešní poštou – rychle očima přeletěla leták s informacemi o odvozu odpadků a pečlivě protřepala jednotlivé listy deníku *Duningshire Gazette*. Žádné narozeninové přání však neobjevila. Smutně si povzdechla a napila se vína.

Vtom se ozvalo cinknutí mikrovlnky a June leknutím nadskočila. Vyklopila porci lasagní na talíř a ozdobila jej třemi plátky okurky. S touto narozeninovou hostinou se posadila do křesla a do klína si položila knihu. Byla ohmataná a zažloutlá lety dychtivého čtení, slova *Pýcha a předsudek* na obálce už byla sotva čitelná. Opatrně ji otevřela a po tisíci se začetla do věnování. 18. 6. 2005. *Mojí milované June. Krásné dvanácté narozeniny. Když máš dobrou knihu, nikdy nejsi sama. S láskou máma.*

June si nacpala do pusy lžíci plnou lasagní, otočila list na první stránku a dala se do čtení.

2

„Alane Bennette, kde kruci jsi?“

Byla sobota dopoledne a June kocoura nemohla nikde najít. Prohledala celý dům, dokonce i kůlnu a půdu, to kdyby se tam z nějakého zvláštního důvodu rozhodl šmejdit. Ale bez výsledku.

„No tak, Alane, to už přestává být legrace!“ zavolala znovu, ale nikdo se jí neozval.

June vložila do toustovače krajíček chleba a zapnula konvici. Zaujatě poslouchala zvuk vařící se vody a snažila se ignorovat nervozitou se pohupující žaludek. Měla před sebou celý víkend, dlouhý a ničím nerušený. A ačkoliv ji většinou představa několika desítek hodin osamělého listování knihami naplňovala radostí, dnes ráno se cítila nejistě. Za celých těch deset let, které v knihovně strávila, se jí vždycky nějak podařilo se rannímu programu pro děti vyhnout. Vlastně se pokaždé vykroutila z jakékoliv příležitosti mluvit před davem lidí. V pondělí ale bude muset nastoupit před hromadu dětí a jejich rodiče, bude muset zpívat a usmívat se a vtípkovat...

June se s povzdechem zakousla do toustu, jako by ale žvýkala kus papíru, a tak s nechutí odstrčila talíř stranou.

O pět minut později už seděla v křesle s notně opotřebovaným výtiskem *Války a míru*. Ten román se pokoušela přečíst už několikrát. Těch tisíc stránek se zdálo být ideálním projektem pro nadcházející dva volné dny. Navíc šlo o knihu, kterou její máma milovala. June se cítila provinile, že se jí ještě nepodařilo ji dočíst. Zvedla knihu k nosu, pomalu projela palcem mezi stránkami a vychutnávala si uklidňující vůni starého papíru a prachu. June však mezi stránkami cítila ještě něco jiného. Závan mýdla a úplně nenápadný náznak cigaretového kouře. Zavřela oči a dovolila mysli na chvíli vyvolat obrázek mámy sedící v tureckém sedu těsně vedle ní, s knihou v klíně a popelníkem odloženým na opěradle křesla. V tom něžném splynutí spolu strávily doslova stovky víkendů. Ticho jen občas přerušil matčin smích v příběhu odvíjejícím se napříč jejími stránkami. Ta vzpomínka June zabořila, a tak otevřela knihu a pustila se do čtení.

Když byla zhruba na třicáté stránce, rozezněl se domem zvonek. June si na zlomek vteřiny představila, že to zvoní pošták, doručující se zpožděním hromádku narozeninových přání, pak se ale v duchu za tak hloupou myšlenku napomenula.

Když totiž otevřela dveře, stanula tváří v tvář sousedce Lindě oblečené v sytě fialových šatech doplněných velkými zlatými náušnicemi. Linda byla posedlá romány Jilly Cooperové a kdykoliv se vydala z domu, oblékala se, jako by měla právě potkat Ruperta Campbell-Blacka a doprovodit ho na lovecký ples. A to klidně i v devět ráno. V náruči však tentokrát držela nasupeného Alana Bennetta.

„Podívej, kdo se schovával u mě ve skříni s ručníky, tenhle malý nezbeda.“

Alan vztekle zasyčel a vymanil se z Lindina sevření.

„Promiň, Lindo, hledala jsem ho ráno po celém domě.“

„Nic se nestalo. Můžu na chvíli dál?“ Než June stačila odpovědět, Linda si to namířila rovnou do obývacího pokoje a pokračovala v monologu: „Dneska bez mléka, dávám si detox.“

June rovnou v kuchyni připravila dva otlučené hrnečky s čajem a jeden z nich postavila na stůl před Lindu pohodlně usazenou na pohovce. Listovala právě odloženou knihou.

„Proboha, zlato, proč se s něčím takovým vůbec trápíš?“ řekla Linda a s nechutí odhodila knihu na podlahu.

„To je jedna z máminých nejoblíbenějších knih.“

„Vždycky měla na knížky hrozný vkus. Víš, že jsem jí koupila všechny Jillyiny romány, a ona nikdy žádný nepřčetla?“ Linda se zatvářila jako postava z hororu a June se té připomínce hlasitě zasmála.

„Musím přiznat, že tahle je dost náročná i pro mě.“

„Ještě že tvoje máma milovala i gin a drby, jinak by z nás nikdy nebyly kamarádky,“ řekla Linda a napila se čaje. „Včera jsem si vzpomněla, jak jsme ti k sedmým narozeninám připravily dort ozdobený figurkami z *Karlíka a továrny na čokoládu*, pamatuješ se na to? Akorát že jsme se u toho trochu přiopily a ten skleněný výtah připomínal spíš šikmou věž v Pise,“ začala se a rozlila trochu čaje přímo na pohovku.

„Vy dvě jste vždycky dělaly ty nejlepší narozeninové dorty,“ řekla June. K šestým narozeninám od nich dostala krásný dort ozdobený obrovským pavoukem a růžovým prasátkem z *Šarlotiny pavučinky* a k desátým se pokusily z fondánu vytvořit Hermionu a Hagrida, i když ti vypadali spíš jako z filmu o zombies.

„Proč bys měla mít dort s princeznou jako ostatní holky?“ prohlásila Linda a obrátila oči v sloup v předstíraném afektu.

„A vůbec, jak jsi oslavila včerejší narozeniny? Pozvala sis nějaké kamarády?“

„Užila jsem si to, vážně,“ řekla June.

„Hmm...“ Něco v Lindině tónu naznačovalo, že ví úplně přesně, že jediní přátelé, se kterými June strávila večer, byli Elizabeth Bennetová a pan Darcy. „Něco jsem ti přinesla.“

Linda vytáhla z kabelky obdélníkový balíček a June ho s mírnými obavami rozbalila. Lindiny dárky vždy odrážely její snahu vtáhnout June do „plnohodnotného“ života. Loni to byla kniha s názvem *Co dělat, aby se do vás každý zamiloval*, rok předtím *Jak se zbavit starostí a začít žít*. Dnes June pod ozdobným balicím papírem přečetla název *Co teď: Jak změnit život za 90 dní*.

„Zahlédla jsem ji ve výloze antikvariátu a hned jsem si na tebe vzpomněla,“ prohlásila Linda s hrdostí v hlase.

„Super. Moc děkuju.“ June přelétla očima zadní obálku a snažila se přitom vypadat aspoň trochu nadšeně.

„Máš z ní radost? Jen jsem si myslela...“ Linda na chvíli zmlkla a June se zavřenýma očima čekala na slova, která budou následovat. „Už je to skoro osm let. Já vím, že ti pořád chybí, to nám všem, ale možná je načase se z toho už trochu otrépat, nemyslíš?“

June otevřela oči a napila se čaje. Tuhle konverzaci na ni Linda zkoušela každý rok, vždy kolem jejích narozenin. Časem zjistila, že nejlepší reakcí je nic neříkat a tiše počkat, až ze sebe Linda dostane všechno, co má na srdci.

„Tohle přece určitě není to, co sis jako malá holka představovala, ne?“ pokračovala neohroženě Linda. „Než máma onemocněla, měla jsi velké plány. Chtěla jsi jít na univerzitu a stát se spisovatelkou. Nemáš pocit, že bys to měla aspoň zkusit?“

„Každé malé dítě má nějaký ten hloupý sen, Lindo. Já to tady mám ráda. I práci v knihovně.“

„To může být sice pravda, ale nemusela ses zasekat v takovém zapadákově, jako je Chalcot. Vždycky ses chtěla podívat do Cambridge. Jsem si jistá, že tam taky mají nějakou knihovnu.“

„Proč bych tam jezdila? Jsem tady doma.“ June očima přeběhla po opotřebovaném obývacím. Viděla knihovnu plnou knih, větší část patřila její matce. Krb zastavěný keramickými postavičkami, které s matkou dlouhé roky sbíraly. Stěny pokryté obrázky a fotkami v různorodých rámečcích. „A co Alan Bennett? Asi by nebyl ze stěhování zrovna nadšený.“

Kocour se otočil a tiše zamňoukal.

„Podívej, já tě do ničeho nenutím. Jestli jsi tady šťastná, má to tak být. Jen jsem si vždycky myslela, že jsi chtěla od života víc. To je celé.“

June odložila knihu na stůl a usmála se na Lindu tak sebejistě, jak jen dovedla. „Opravdu si cením toho, že se staráš. Já ale miluju svůj život. Nic bych na něm neměnila.“

„Výborně. V tom případě se mnou dnes odpoledne půjdeš na letní slavnosti, že ano?“

June zmrznul úsměv na rtech. „Dneska se mi to zrovna moc nehodí.“

„Prosím tě, sama jsi před chvílí řekla, že *Válka a mír* je pěkná blbost. Letní slavnosti jsi přece vždycky měla ráda.“ Linda se svižně postavila a podala June prázdný hrnek.

„Opravdu, Lindo, mám hrozně moc práce...“

„Vyzvednu tě, až budu připravená,“ řekla Linda. „A nezkoušej předstírat, že nejsi doma. Na to tě moc dobře znám.“

3

Ve tři hodiny odpoledne už se June pomalým krokem loudala za Lindou nahoru do kopce směrem k místní louce. Bylo opravdu horko, slunce sálalo z oblohy bez jediného mráčku a June cítila, jak začíná červenat v obličeji. Nikdy neměla léto ráda, a to nejen kvůli každoročním spáleninám od slunce, které trápily její bledou, pihovatou pokožku. Už na základní škole raději trávila podobně horká odpoledne skrytá v knihovně, zatímco si její spolužáci užívali volné dny u řeky. Věčný chlad knihovny, její nejlepší kamarádka Gayle a hromada skvělých knih, to byla podle ní ta nejlepší možnost, jak strávit letní prázdniny.

Letní slavnosti v Chalcotu byly z téhle rutiny jedinou výjimkou. Doteď si pamatovala vůni, která ji vždycky praštila do nosu, když jako malá utíkala do kopce na louku. Ta neodolatelná kombinace popcornu a cukrové vaty, která přiváděla všechny děti do vytržení. Pokaždé, když k ní ten závan doputoval, popadla Gayle za ruku a s radostným výskáním se rozběhly k travnaté ploše poseté barevnými stánky a kiosky s dětskými hrami, sladkými pamlsky i zábavou pro dospělé.

„Tak jsme tady. Projdi se okolo a za půl hodiny se potkáme u stánku s občerstvením. Alkoholickým občerstvením myslím,“ řekla Linda, když dorazily na místo. „A kdybys někde zahlédla Jacksona, vyříd' mu, že mám pro něj v kapse pár drobných.“

To už z Lindy zbyla jen záda, a tak se June začala opatrně prodírat davem a v duchu se uklidňovala, když lidí kolem ní přibývalo. Všechno vypadalo přesně tak jako před lety. Děti si hrály na honěnou kolem stánků, kde voněly připálené klobásy a kde bzučely staré reproduktory. Prošla kolem kola štěstí, jako vždy pořádaného skautským oddílem, a na chvíli se zastavila u stolu s pletenými a háčkovanými zvířátky vyrobenými spolkem s názvem Pleteme páté přes deváté, který se scházel v knihovně každou středu. Vykročila ale dřív, než se s ní někdo stihl dát do řeči. Nerada se s návštěvníky knihovny bavila mimo ony chladné zdi, bez jmenovky s titulem knihovnice a razítkem v ruce. Na konci uličky zabočila doprava a zůstala zaražené stát. Právě tam, hned vedle nafukovacího hradu, stál bílý stan s použitými věcmi, které hledaly nového majitele.

Prvotní instinkt June nabádal otočit se na patě a vyrazit opačným směrem, houstnoucí dav jí to ale nedovolil. Naopak, tlačil ji blíž a blíž k místu, kterému se chtěla za každou cenu vyhnout. Za pár vteřin už mohla rozeznat předměty, které v podobném složení a na stejném místě prodávala její matka. Byl zde zahradní trpaslík, salátová mísa a hromádka polonahých panenek Barbie. Všechno to, co mělo přinést pár korun místní charitě.

„Víš, proč je ten bílý stan můj nejoblíbenější?“ ptávala se June máma. „Je to místo pro nechtěné, opuštěné věci. A já měla pro smolaře vždycky slabost.“

Junina matka se o stánek s věcmi z druhé ruky starala patnáct let. Pod jejím vedením se z něj stala jedna z nejprofitabilnějších aktivit z celých letních slavností. June se k ní s radostí přidávala. Na židli vedle ní jedla cukrovou vatu a poslouchala matčino švitoření se sousedy. Každý obyvatel Chalcotu znal knihovnici Beverley Jonesovou. K jejímu stánku vždy proudil dav lidí prahnoucích po nějakém tom drbu nebo čistě jen proto, aby se s ní pozdravili.

„Jsi jako nějaká celebrita,“ řekla jí jednou June, zatímco poslouchala její rozhovor s postarší dámou z vedlejší ulice, vyjmenovávající všechna svá vnoučata.

„Ale nepovídej,“ odvětila tenkrát Beverley, ale v duchu si musela přiznat, že práce knihovnice mnohem častěji připomíná spíš práci sociální pracovnice.

A dokonce i potom, co jí našli rakovinu a po dalším kole chemoterapie jí bylo zle a ubývaly jí síly, stále trvala na tom, že půjde prodávat do bílého stanu na letní slavnosti.

„Kdo by všem těm smutným a nešťastným věcem našel nového majitele, když ne já?“ láteřila tehdy, zatímco June tlačila invalidní vozík po hrbolaté louce. Ten rok už Beverley nezvládla nic víc než sedět za stolem a usmívat se na všechny příchozí. A že jich bylo, každý ji chtěl pozdravit, obejmout a popřát hodně zdraví. Dokud byl ještě čas.

Tři měsíce nato zemřela.

June se od té doby letním slavnostem vyhýbala.

A teď tady stála a do očí se jí tlačily slzy. Rychle se otočila a začala si razit cestu davem, pryč od toho proklatého bílého stanu. Neměla sem vůbec chodit. Rychle si vybavila bezpečí čtyř stěn vlastního domova, toho, který obývaly takovou dobu společně, řady knih, mámino křeslo... a přidala do kroku.

Když mýjela frontu dětí toužících nechat si pomalovat obličej, zaslechla svoje jméno.

„June!“

Na zlomek vteřiny zapřemýšlela, jestli by mohla předstírat, že nic neslyšela, v tu chvíli však ucítila dotek na rameni. Když se otočila, spatřila Stanleyho Phelpse oblečeného ve slavnostním tvídovém saku.

„Jsem rád, že tě tu vidím, drahoušku.“ Úsměv mu však zmrzl na tváři, když uviděl její slzy. „Všechno v pořádku?“

„Všechno je fajn, děkuju,“ řekla June a otřela si tvář. Poslední, po čem ještě dneska toužila, byla slova útěchy od jednoho z návštěvníků knihovny.

„Jaké štěstí, že jsem tady na tebe narazil. Viděla jsi taneční vystoupení Morrisových? A byla ses podívat ve stanu s raritami?“

„Ne, nebyla.“

„To musíš napravit. Letos je to opravdu napínavé. Představ si, že někdo vyrobil visuté babylónské zahrady z kořenové zeleniny. To si přece nenecháš ujít!“

„Zrovna jsem měla namířeno domů.“

„Za patnáct minut budou vyhlášovat výsledky soutěže v pečení dortů. Minulý rok byla výherkyně druhého místa tak našťavaná, že hodila svůj výtvar Marjorie Spencerové na hlavu.“

„Opravdu se nezlobte, ale...“

Junina výmluva byla přerušena křikem, a když se oba otočili, spatřili paní Bransworthovou s podomácku vyrobeným transparentem na podporu místních maloobchodníků.

„Naše městečko je soustavně likvidováno!!!“ zařvala paní Bransworthová tak hlasitě, že dítě vedle ní upustilo kornout

se zmrzlinou. „Přišli jsme o řezníka, zelinářství, brzy ztratíme i pekařství!“

„Takhle tady pochoduje už půl hodiny a řve ta svoje hesla do obličeje každému, kdo chvíli poslouchá,“ zašeptal June do ucha Stanley. „I tomu, kdo to ani slyšet nechce.“

„Rada jen zvyšuje nájem a za našimi zády prodává pozemky developerům! My tady nechceme žádné realitní makléře! Chceme místní produkty pro místní komunitu!“

„Uklidni se, někteří z nás si to tady chtějí užít,“ ozval se mužský hlas z davu.

Paní Bransworthová se na chvíli zastavila a pak se zhurta pustila do onoho chudáka, který se odvážil protestovat.

Stanley se vydal k nim a přes rameno prohodil směrem k June: „Musíme ji uklidnit dřív, než se s někým pustí do rvačky.“

June nerozhodně přešlapovala na místě, cítila se jako v pasti. Jak by jim mohla být nápomocná, se svou povahou by přece nedonutila nikoho, aby ji poslechl. Přesně jako tenkrát při té hádce v knihovně, kdy namísto klidu jen přilila olej do ohně. Naposledy hodila pohledem po Stanleyem, který se právě snažil odtrhnout paní Bransworthovou od onoho nešťastníka, otočila se a rozběhla se domů.

4

V pondělí ráno June pár minut před devátou odemkla dveře a vstoupila do přívětivého ticha knihovny. Tohle byla její nejoblíbenější část dne, ještě předtím, než se na scéně objevila Marjorie nebo někdo z návštěvníků. Jen ona ve společnosti sedmi tisíc knih. Ráda se ráno jen tak procházela kolem regálů, vdechovala těžký, nehybný vzduch a se zavřenými očima si představovala, jak jedna kniha druhé šeptá svůj příběh.

Právě ke knihovně se vázala jedna z jejích nejranějších vzpomínek. Byly jí čtyři a máma ji vzala s sebou do práce jen pár dní poté, co zde začala pracovat. Budova jí tenkrát připadala obrovská a impozantní. Když pod věží s hodinami procházela velkými dveřmi do útrob knihovny, neviděla nic než řady knih a mámin pracovní stůl. Máma jí ten den vyřídila její první průkazku a June si dodnes pamatovala ten zvláště potěšující pocit, když jí řekla, že si s sebou může vzít domů dvanáct knih a kdykoliv je vyměnit za nové. Když začala chodit do školy, spolu s Gayle strávily skoro každé odpoledne v dětském koutku, kde si spolu hrály a četly. I později, když už byla June v pubertě, sem chodila psát domácí

úkoly a povídat si s mámou, zatímco pracovala. Knihovna byla jejím útočištěm, tolik odlišná od přeplněné třídy plné hlučných spolužáků.

Dneska, dvacet let od její první návštěvy, June moc dobře věděla, že knihovna v Chalcotu byla ve skutečnosti velmi malá, a to dokonce i podle regionálních standardů. Návštěvníci si pravidelně stěžovali na slabé osvětlení, nedostatečné vytápění a špatnou akustiku. Pro June si však budova nadále uchovávala něco z kouzla, které zde cítila, když sem poprvé přišla. A to dokonce i po deseti letech, co tu sama pracovala. Po deseti letech pro ni knihovna s téměř nulovým rozpočtem a vyčerpanými zdroji stále byla oním zázračným místem, zejména ráno, když kolem nebylo živé duše.

June se pustila do ranních příprav: zapnula všechny počítače, orazítkovala noviny a vložila je do stojanů, srovnala čistý papír v kopírce. Většinou si tyhle drobné úkony užívala, dnes ráno však byla nervózní. Čekal ji úmorný den plný dětských otázek a ona na chvíli zadoufala, že se právě dnes rodiče rozhodnou vzít své děti do parku nebo k řece namísto ranního programu v knihovně. Když ale v deset hodin odemkla hlavní dveře, bylo jasné, že její prosby zůstanou neslyšeny. Před vchodem už se tlačily maminky s dětmi a mezi nimi rozpačitý Stanley.

„Dobré ráno, drahoušku. Jaké to dnes máme nádherné ráno!“ Stanley nenosil klobouk, June si ale dnes uměla představit, že kdyby ho měl, zlehka by do něj při pozdravu klepnul ukazováčkem. „Mrzí mě, že jsem tě v sobotu ztratil v davu. Slyšela jsi, že paní Bransworthovou málem zatkli za narušování pořádku?“

„Je v pořádku?“

„Samozřejmě. Však víš, jak se v podobných situacích vyžívá. Byla bys tak hodná a připojila mě?“

„Jistěže,“ řekla June a následovala ho k jednomu z počítačů určených pro veřejnost. Stanley si nedávno zřídil e-mailovou schránku, aby mohl komunikovat se svým synem žijícím v Americe. Bohužel se do ní ještě nikdy nepřihlásil bez její pomoci. A tak June rychlým pohybem myši rozsvítila obrazovku a do řádku natukala Stanleyho heslo.

„Mockrát děkuji,“ řekl Stanley. „Jsi tu dnes ráno sama?“

„Ano. Marjorie má nějakou schůzku, tak za ni dělám ranní program pro děti.“

Stanley zachytil chvění v jejím hlase a povzbudivě se na ni usmál. „Jsem si jistý, že to zvládneš na jedničku. Počkám na tebe s křížovkou.“

Za půl hodiny byla knihovna plná kočárků a hluk se několikrát násobně zvýšil. Když už to June nemohla vydržet, přitočila se nenápadně ke dveřím do místnosti pro děti a skleněnou výplň nahlédla dovnitř. Podlaha byla doslova pokrytá dětmi i dospělými, všechny obličeje nedočkavě hypnotizovaly prázdnou židli v pozadí. Juninou myslí proletěla nezvaná vzpomínka na matku usazenou na té židli, jak v montérkách a s blaženým výrazem zpívá dětské písničky a hraje u toho na kytaru.

S dlaní na klíče June pomalu vydechla, vstoupila a vykročila k prázdné židli. V ústech měla sucho.

„Ty nejsi Marjorie,“ zaslechla malého chlapce, jehož si moc dobře pamatovala kvůli poničeným knihám, které nosil zpět do knihovny.

„Ahoj všichni, já jsem June,“ vyšlo z jejích úst a připomínalo to spíš žabí zakuňkání.

„Nahlas, zlatíčko. Tady vzadu tě vůbec neslyšíme,“ zavolala jedna z rozšafných matek, která si půjčovala psychologické thrillery.

„Kde je Marjorie?“ zeptala se její kamarádka, která si potají domů z knihovny nosila romantický brak.

„Dnes tu z pracovních důvodů není,“ odpověděla June. Místností se ozval smutný povzdech.

„Já chci hasičské auto!“ zakřičel ničitel dětských knih.

„Krabici s hračkami vytáhneme až po programu,“ řekla June ve snaze ho zastavit.

„Nééé, já chci tu písničku.“

„Promiň, ale takovou písničku já neznám.“ June zaslechla nespokojené syknutí a na tvářích ucítila první rozpaky.

„Co třeba ‚Starý farmář‘? Tři, dva, jedna...“

Všechny pohledy byly upřené na její rty, nikdo ale nezačal zpívat. A tak se June nadechla a přes bušení krve ve spáncích se pustila do zpívání.

„Starý farmář farmu měl...“ June na veřejnosti nezpívala celé roky a její hlas zněl jako staré rozladěné rádio. Všimla si, jak jedna z maminek nadzvedla obočí a pár dětí se zachichotalo.

„Íjá íjá jou.“

June stále zpívala sama a dlaní si nenápadně setřela pot z horního rtu. Srdce jí hlasitě tlouklo v hrudi, a když zavřela oči, byla zase zpátky ve škole, stála před tabulí a slyšela šepotání a posměšky svých spolužáků.

„Na té farmě krávu měl...“

June se na chvíli odmlčela, když se z davu ozvalo hlasitě: „Íjá íjá jou“. Rozpoznala po hlase malého Jacksona a odměnila ho vděčným pohledem.

Po pár vteřinách se přidaly další hlasy. U druhé sloky už zpívala skoro celá místnost a June nenápadně ubrala na hlasitosti.

Zazpívala ještě několik dalších písniček, děti ji však nepřestávaly bombardovat žádostmi o písně, které nikdy v životě neslyšela. Když už se asi pošesté omluvila za svou neznalost, všimla si několika nespokojených pohledů, které si mezi sebou začali vyměňovat někteří rodiče.

„Znáš vůbec nějaké dětské písničky?“ zeptala se matka holdující červené knihovně.

„Omlouvám se, ale já většinou dětský program nevedu.“

„Jaký má smysl ranní program pro děti, když umíš zazpívat jen jednu dětskou písničku?“

„Opravdu mě to mrzí.“ June ucítila tlak v očích a zpod víček jí vyklouzly slzy. Prosím, prosím, jen neplač před místností plnou dětí.

„Panebože,“ povzdechla si matka se zálibou v psychologických thrillerrech a táhla svou dceru za ruku k východu.

Ostatní děti se začaly vrtět a jejich rodiče si mezi sebou povídali. June se bezmocně rozhlédla po místnosti ve snaze objevit něco, čím by si získala pozornost náročných posluchačů. Na jedné hromádce zahlédla *Tuze hladovou housenku*, svou oblíbenou knihu z dětství. Popadla ji a začala hlasitě číst, i když jí zatím nikdo nevěnoval pozornost.

Když se dostala na poslední stránku, zvedla hlavu a uvědomila si, že jí celá místnost v tichosti naslouchá.

„Ještě, ještě,“ řekla malá holčička a prolomila tak ticho. „Já chci tu o Gruffalovi.“

„Moc mě to mrzí, ale už nám nezbyl vůbec žádný čas.“ June se zvedla ze židle a vykročila ke dveřím dřív, než mohl kdokoliv protestovat.

Většina rodin se odebrala domů a June se zavřela v kanceláři, kde v klidu vypila sklenici vody a pokusila se vrátit tepovou frekvenci do normálu. V pozadí slyšela chechot někoho z rodičů a s úlekem si uvědomila, že se s největší pravděpodobností vysmívají jejímu vystoupení. Jak byla ráda, že se toho totálního propadáku nezúčastnila Marjorie. Nepochybovala však, že se k ní podrobný popis toho debaklu brzy dostane. A byla to vlastně pravda. Co za knihovnici neustojí pár minut s dětmi, aniž by se u toho nerozbrečela?

Bylo skoro dvanáct hodin a knihovna se ponořila do poledního klidu. Jediní dva návštěvníci zde v tuto chvíli byli Stanley podřimující s novinami v klíně v jeho oblíbeném křesle a paní Bransworthová bloumající bezcílně mezi regály. June se unaveně posadila za pracovní stůl a zhluboka se nadechla, nasávala tu známou a uklidňující vůni knihovny. Když byla malá, věřila, že každá kniha má svou vlastní vůni, odvíjející se od jejího příběhu. A vůně knihovny pak byla dokonalou směsicí všech těch dobrodružství. Jednou tu svou teorii vyprávěla mámě, snažila se jí tenkrát vysvětlit, že nejlépe z celé knihovny voní právě oddělení pro děti, protože každý přece ví, že v dětských knihách jsou mnohem dobrodružnější příběhy než v těch pro dospělé. Celé měsíce pak spolu hrávaly tuhle hru. Kdykoliv společně dočetly nějakou knihu, rozhodovaly se, jaká vůně ji vystihuje nejlépe. *Tajná zabrada* například voněla po hlíně a růžích, *Karlík a továrna na čokoládu* zase cukrem a zelňačkou.

„Promiňte, můžu si vzít všechny tyhle?“

June zvedla oči a přímo před sebou uviděla vysoký komín knih, nad kterým vykukovaly dvě zvědavé oči. „Samozřejmě, Jacksone.“

Lindin osmiletý vnuk byl jedním z Juniných nejoblíbenějších návštěvníků. Měl domácí výuku a odmalička chodil do knihovny sám bez doprovodu. V ruce svíral průkazku jako ten nejcennější poklad. Byl vášnivým čtenářem a při svých toulkách mezi regály už dávno přeskočil ty s dětskou četbou.

„Jé, *Pán much*, dobrý výběr,“ pochválila ho June a začala rovnat knihy jednu na druhou. „Jestli se ti bude líbit, příště si půjč *Dalekou cestu za domovem*.“

„Tu jsem četl, když mi bylo sedm.“ Jackson si utřel nos do rukávu fialového svetru, který pro něj stoprocentně upletla Linda. „Můžu si půjčit ještě *Olivera Twista*? Dělá do školy referát o viktoriánském období a Stanley říkal, že by se mi mohl líbit.“

„Hned se podívám.“ June začala vytukávat písmenka na klávesnici. „Víš, že naše knihovna byla kdysi viktoriánskou školou? Můžu ti pomoci vyhledat víc informací. Určitě máme v archivu nějaké fotky.“

„To by bylo super,“ řekl Jackson. „Věděla jsi, že v té době umísťovali sirotky do chudobinců, kde se nenaučili číst ani psát? Přečetl jsem si to v jedné encyklopedii.“

Linda si často stěžovala, že Jackson by měl raději místo posedávání v knihovně trávit čas venku se spolužáky. Pro June byl ale takovou spřízněnou duší. Viděla mu to na obličejí pokaždé, když vkročil do knihovny. Tu směs očekávání a vzrušení ze všeho toho dobrodružství ukrytého mezi regály s knihami. Sama naprosto rozuměla touze obklopotvat se raději knihami než lidmi, potřebě zažívat nepoznané na stránkách knih spíše než v reálném životě.

U hlavních dveří se mezitím rozpoutal nevídaný ruch a do knihovny vběhl mladý muž v příliš upnutém obleku,

s obličejem plným rudých pupínků. „Slyšeli jste tu novinu?“

„Promiňte, jakou novinu?“ zeptala se June. „A vy jste kdo?“

„Jmenuju se Ryan Mitchell, pracuju v deníku *Dunningshire Gazette*. Vy jste ještě neslyšeli, o čem rozhodla rada?“

„Někdo tady mluvil o radě?“ paní Bransworthová vyskočila z oddělení vědy a techniky a rázovala si to přímo k June.

„Prý vydali tiskovou zprávu, kde uvádějí, že mají v plánu uzavřít šest knihoven v našem regionu. Chalcot má být jednou z nich.“

June zamrzla uprostřed pohybu. „Cože?“

„Vyhrožovali tím už dávno, teď už je to ale oficiální,“ řekl Ryan. „Obcházejí knihovny a dělají nějaký průzkum, podle kterého se potom rozhodnou.“

„Mizerové!“ zakřičela paní Bransworthová tak hlasitě, že Stanley ve svém křesle leknutím nadskočil.

„Doufal jsem, že od vás dostanu nějaký komentář, víte, jako přímo od vedoucí knihovny,“ obrátil se Ryan k June a pohotově vytahoval z kapsy telefon.

„Omlouvám se, ale já jsem jen knihovnice,“ zašeptala June. Cítila, jak se jí točí hlava, a tak se bezděčně zachytila okraje stolu, aby neupadla. Zavřít knihovnu?

„Mohou to tu skutečně zavřít? Jen tak zničehonic?“ Stanley vyslovil nahlas to, co momentálně trápilo každého přítomného. „Spousta z nás je na službách knihovny vyloženě závislá.“

„To je naprostá nehoráznost!“ zakřičela znovu paní Bransworthová. „Tohle je ten jejich slavný plán úspor, zavírat knihovny po celé zemi?“

„Kam budu chodit, když to tady zavřou?“ posteskl si Stanley.

„Rada tvrdí, že potřeby malých knihoven uspokojí ty ve větších městech, v tomto případě je to Winton a New Cowley,“ předvedl Ryan své novinářské kvality.

„Ty jsou ale desítky kilometrů daleko.“

„Tys o tom věděla?“ houkla paní Bransworthová na June.

„Ne, opravdu... tohle je úplně poprvé, co o něčem takovém slyším.“

„To nemůžeme dovolit,“ namítl Stanley.

„Založíme protestní skupinu!“ Paní Bransworthová udeřila svou malou pěstí do stolu, až June nadskočila. „Já se účastním protestů celý svůj život. Bez boje se jen tak nevzdám.“

„Můžu použít vaši citaci ve mém článku?“ chytil se jejího výstupu Ryan a už si něco čmáral do poznámkového bloku.

„Co se to tady děje?“

Všichni se jako na povel otočili k hlavním dveřím. V nich stála Marjorie s kabelkou přitisknutou k hrudi, jako by ji chtěla použít na svou ochranu. „Tohle je knihovna, ne tržiště. Jste slyšet až ven.“

„Vy jste Marjorie Spencerová? Mohl bych od vás dostat vyjádření do *Dunningshire Gazette*?“ chopil se Ryan rychle své příležitosti.

„Pokud jste sem nepřišel využít služeb knihovny, tak prosím odejděte.“

„Mohl bych...“

„Řekla jsem ven!“

Ryan vypadal, že má ještě něco na srdci, pak ale poraženě svěsil hlavu a pomalu vyšel ven. Místnost se na malou chvíli ponořila do naprosté tichosti, June zřetelně vnímala svůj přerývaný dech a přemýšlela, jestli jej slyší i ostatní.

„Takže se všichni uklidníme, ano?“ řekla Marjorie. „Právě jsem absolvovala setkání s radou a o celé záležitosti vím. Víím, že je to pro každého šok, není však třeba panikařit.“

„Tobě se to lehce řekne, ty jdeš brzy do důchodu,“ procedila skrz zuby paní Bransworthová se svým všudypřítomným tykáním. S Marjorie se pohádala už před lety, když byla nařčena z poničení přední strany životopisu Margaret Thatcherové.

„Jak všichni víte, můj manžel je předsedou farní rady a také velkým zastáncem místní knihovny,“ řekla Marjorie. „Díky svému postavení může tento čtvrtek zorganizovat veřejné setkání s radou. Předpokládám, že tam budou všechny vaše dotazy zodpovězeny.“

„To tedy nemáme příliš času se na to setkání připravit,“ zaprotestoval Stanley.

„Pochopitelně,“ zasyčela jízlivě paní Bransworthová. „Rada chce mít všechno co nejdřív z krku. Zamést to pod koberec a jedeme dál.“

„Jsem si jistá, že rada se bude v rámci svých možností zabývat každou vaší námitkou,“ odvětila Marjorie. „Můžete se prosím nyní všichni uklidnit a vrátit se ke svým činnostem?“

Marjorie stála za stolem jako bůh pomsty, dokud se hlouček nerozplynul. Pak se mlčky otočila a zmizela ve své kanceláři. Když procházela dveřmi, June na okamžik zachytila její výraz. Byla vyděšená a bílá jako křída.

„Ehm, June?“

June zvedla hlavu a pátrala po hlase, když si všimla, že malý Jackson stále stojí přímo před jejím stolem. Úplně na něj kvůli všem těm novinkám zapomněla.

„Copak?“

Hleděla přímo na jeho starostí nakrčené obočí. „Nemůžou přece jen tak zavřít knihovnu, že ne?“

June se v rozpacích kousla do rtu. „Je mi líto, Jacksone, ale to já opravdu nevím.“